

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

17. oktober 2012 • J.nr.: NMK-132-00410 (tidl. MKN-130-01171) • Ref.: KANAR/SOHOE

AFGØRELSE

i sag om godkendelse til udvidelse af et kvægbrug på en ejendom i Thisted Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter § 12 i husdyrbrugloven¹.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Thisted Kommunes afgørelse af 13. oktober 2010 om godkendelse til udvidelse af kvægbruget på Horsfeldvej 5, 7755 Bedsted.

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter nævnets afgørelse, jf. § husdyrbruglovens § 33, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet². Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

² Lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Thisted Kommune har den 13. oktober 2010 truffet afgørelse efter § 12 i husdyrbrugloven om godkendelse til udvidelse af kvægbruget på Horsfeldvej 5, 7755 Bedsted.

Afgørelsen er påklaget til Miljøklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening. Sagen er pr. 1. januar 2011 overført til Natur- og Miljøklagenævnet³.

Danmarks Naturfredningsforening har anført, at fosforoverskuddet bør reduceres for undgå, at der sker skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde som følge af udvaskning af fosfor.

Sagens oplysninger

Der er den 6. oktober 2009 søgt om godkendelse til udvidelse af husdyrbruget fra 135 malkekøer med opdræt, svarende til i alt 191,38 dyreenheder (DE), til 200 malkekøer med opdræt, svarende til i alt 283,92 DE.

Bedriften råder over i alt 127,16 ha ejede og forpagtede arealer til udbringning af husdyrgødning fra ejendommen. Der er ingen aftalearealer.

Ifølge godkendelsen og efter nævnets oplysninger ligger udbringningsarealerne i det ansøgte projekt i oplandet til det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 27, Hvidbjerg Å, Ove Sø og Ørum Sø, og til det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø, der således modtager udvaskede næringsstoffer fra arealerne.

Det fremgår af Miljøministeriets vandplan for Hovedvandopland Limfjorden⁴, at miljømålslovens miljømål "god tilstand" ikke er opfyldt i området, herunder at området er overbelastet med fosfor.

Det fremgår af sagen, at alle udbringningsarealerne er beliggende på sandjorde, primært af jordbundstype 1 eller 4.

Af godkendelsen fremgår følgende om fosforoverskuddet på bedriften i det ansøgte projekt:

"Med det planlagte sædskifte for kvægbruget (K12) forventes fjernet 25,4 kg P/ha.

[...]

Til udbringningsarealer vil blive tilført 8,6 kg P/ha/år mere pr. ha end der fraføres med afgrøderne.

Kravet om begrænsning af fosforoverskuddet overholdes ifølge "husdyrgodkendelse.dk" så der stilles ikke krav om yderligere foranstaltninger for at reducere fosforudledningen.

For at undgå overfladeafstrømning af fosfor til søer og vandløb holdes en god afstand til disse, når arealet skræner mod søer og vandløb.

[...]

105,64 ha er beliggende i fosforklasse 0 og 21,52 ha i fosforklasse 2. Med det planlagte sædskifte for kvægbruget forventes tilført 8,6 kg fosfor/ha/år mere end der fraføres med afgrøderne. Kravet til fosforoverskud er ifølge "hus-

---

³ Jf. lov nr. 484 af 11. maj 2010 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love samt lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet som ændret ved lov nr. 1608 af 22. december 2010.

⁴ jf. http://www.naturstyrelsen.dk/Vandet/Vandplaner/Se_vandplanerne

dyrgodkendelse.dk" overholdt, så der stilles ikke krav om yderligere foranstaltninger for at reducere fosforudledningen.

Det er kommunens vurdering, at der ved anvendelse af sædskifte, som der er foreslået i ansøgningsmaterialet, er taget hensyn til, at krav til fosforudledning overholdes.

Ved en undersøgelse af de topografiske forhold på ejendommens arealer vurderes det, at det er muligt at anvende de angivne udspretningsarealer med minimal risiko for erosion af jordpartikler og dermed afstrømning af fosfor til vandmiljøet. Det er muligt, at fosfortab kan ske gennem dræn.

Erosion fra markerne kan bl.a. forebygges med hensigtsmæssigt sædskifte og jordbehandling. Opretholdes de lovgivne beskyttelsesbræmmer langs vandløb og søer, vurderes erosionen af fosfor til at være ubetydelig."

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Det ansøgte er omfattet af husdyrbruglovens § 12 og forudsætter en godkendelse af det samlede husdyrbrug inkl. bedriftens arealer, jf. lovens § 12, stk. 2, og § 103, stk. 2.

Ifølge husdyrbruglovens § 19 skal kommunen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 sikre, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Kommunen skal meddele afslag på en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12, hvis lovens § 19 ikke er opfyldt, jf. lovens § 31.

Spørgsmålet om fosforoverskuddet på udbringningsarealerne skal i denne sag behandles efter de regler, der var gældende før den 10. april 2011, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 291 af 6. april 2011 om ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1, jf. stk. 3, kan kommunen ikke godkende et projekt efter husdyrbruglovens § 12, hvis det generelle beskyttelsesniveau for fosfor i bekendtgørelsens bilag 3, afsnit C, ikke er overholdt. Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit C, fremgår bl.a.:

"Kravet til fosforoverskuddet vil afhænge af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Der stilles krav til fosforoverskuddet på drænedede lerjorder og lavbundsarealer, herunder drænedede og grøftede sandjorder, der afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor.

Hvis der efter gennemførelsen af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring kan dokumenteres fosforbalance for husdyrbruget, stilles der ikke krav med hensyn til fosfor uanset bedriftens fosfortal.

I øvrige tilfælde stilles følgende krav til fosforoverskuddet på bedriften. Det skal dog understreges, at for alle 4 grupper gælder, at det kun omfatter udbringningsarealerne i oplande til Natura 2000 områder, der er overbelastet med fosfor. Der henvises til kortmateriale, hvoraf disse oplande fremgår:

- For arealer på drænedede lerjord med et fosfortal under Pt 4,0 stilles der ingen krav. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug (Fosforklasse 0).
- For arealer på drænedede lerjord hvor fosfortallet er mellem Pt 4,0-6,0 stilles krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må øges med 4 kg P/ha/år. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug, og kravet til fosforoverskuddet vil altid være opfyldt hvis fosforoverskuddet ikke overstiger 4 kg P/ha/år i efter-situationen (Fosforklasse 1).
- På lavbundsarealer stilles krav om at fosforoverskuddet ikke må øges uanset fosfortal. Hvis fosforoverskuddet i før-situationen er negativ er der dog kun krav om fosforbalance i efter-situationen. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning, og som ikke har et højt indhold af jern vurderet ud fra okkerklassificeringen dvs. er okkerklasse II eller derover (Fosforklasse 2).
- For arealer på drænedede lerjord, hvor fosfortallet er over Pt 6,0 stilles krav om fosforbalance på det pågældende udbringningsareal (Fosforklasse 3)."

Det generelle beskyttelsesniveau for fosfor i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit C, suppleres af en adgang for kommunen til at stille skærpede vilkår efter bekendtgørelsens § 11, stk. 2-4. Kriterierne for fastsættelse af skærpede vilkår vedrørende fosforoverskud findes i bekendtgørelsens bilag 4, afsnit 2, der er sålydende:

"2. Kriterier for fosforoverskud

Vurderer kommunalbestyrelsen, at der skal stilles vilkår, der rækker ud over beskyttelsesniveauet for fosforoverskud som angivet i bilag 3, anvendes følgende kriterier:

- A. På andre drænedede lerjorde med lavere fosfortal end forudsat i de pågældende fosforklasser, jf. bilag 3, og som ligger i oplande til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor, stilles vilkår om maksimal fosforoverskud.
- B. I oplande til mindre sårbare Natura 2000 vandområder stilles vilkår svarende til de vilkår for oplande til Natura 2000 vandområde overbelastet med fosfor og omfattet af krav i henhold til fosforklasse 1, 2 eller 3.
- C. Kommunalbestyrelsen skal beregne fosforoverskuddet og forøgelsen af fosforoverskuddet efter samme retningslinjer som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for fosforoverskud angivet i bilag 3."

Udbringningsarealerne i det ansøgte projekt afvander til det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 27, Hvidbjerg Å, Ove Sø og Ørum Sø, og videre til det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø, der er overbelastet med fosfor.

Det fremgår af sagen, at hovedparten af udbringningsarealerne (105 ha) er beliggende i fosforklasse 0, mens den resterende del af arealerne (21,5 ha) er beliggende i fosforklasse 2. På denne baggrund, og i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit C, har kommunen beregnet, at det gennemsnitlige fosforoverskud for samtlige arealer ikke må overstige 8,6 kg P/ha/år.

Det følger af nævnets praksis⁵, at reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit C (det generelle beskyttelsesniveau for fosforoverskud) – suppleret med adgangen til at fastsætte skærpede vilkår efter bekendtgørelsens § 11, stk. 2-4, jf. bilag 4, afsnit 2 – gør op med reguleringen af fosforoverskuddet i sager efter husdyrbruglovens § 12. Nævnets praksis er bl.a. baseret på den forudsætning, at den tilgængelige forskningsbaserede viden om tab af fosfor fra udbringningsarealer til vandmiljøet må anses for at være begrænset, og at der ikke for tiden findes videnskabeligt anerkendte modeller eller metoder, der kan fastslå, hvor stor en mængde fosfor der udvaskes til vandmiljøet fra nærmere angivne udbringningsarealer.

Da det ansøgte projekt – med et gennemsnitligt fosforoverskud på 8,6 kg P/ha/år – overholder det beskyttelsesniveau for fosfor, der følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit C, og da der ikke i den foreliggende sag er hjemmel i bekendtgørelsens bilag 4, afsnit 2, til at fastsætte skærpede vilkår, finder nævnet ikke grundlag for at fastsætte yderligere vilkår vedrørende fosforoverskuddet på udbringningsarealerne.

Nævnet skal bemærke, at det følger af forarbejderne til husdyrbrugloven, at krav til fosforoverskuddet efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveau kun skal opfyldes af ansøger på bedriftsniveau. Der kan således ikke stilles krav om, at fosforoverskuddet på de enkelte udbringningsarealer i det ansøgte projekt, som er beliggende i fosforklasser, ikke – isoleret set – må overskride det krav til fosforoverskuddet, der gælder i medfør af den pågældende fosforklasse. Kravene til fosforoverskuddet i medfør af indplaceringen af arealer i fosforklasser indberegnes i det maksimale, gennemsnitlige fosforoverskud for det ansøgte projekts samtlige arealer, som skal opfyldes på bedriftsniveau.

---

⁵ Jf. nævnets afgørelse af 8. oktober 2012 (NMK-133-00045).

På denne baggrund stadfæster Natur- og Miljøklagenævnet Thisted Kommunes afgørelse af 13. oktober 2010 om godkendelse til udvidelse af kvægbruget på Horsfeldvej 5, 7755 Bedsted.

Natur- og Miljøklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Lene Juul Nielsen
Specialkonsulent

Natasja Björkbom Arngrim
Fuldmægtig

/

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Danmarks Naturfredningsforening, Att.: Therese Nissen, tgdn@dn.dk

Thisted Kommune, thistedkommune@thisted.dk

og pr. brev til:

Erik Nørbjerg
Horsfeldvej 5
7755 Bedsted